

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор
на пів року 10 кор
на чверть року 5 кор
на місяць 1-70 кор

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Пощиноне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслянових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунжия). Експедиция місечна в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламні оголошення вільні від порту. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 20 с. від строчки, а в «Надісланні» 40 с. від строчки. Подяки і приватні дописи по 3 с. від строчки.

„Се вже не бунт — а революція!“

(+) Сими історичними словами вказав недавно начальник московського земства, кн. Трубецький, на небезпечність, яка грозить Росії і цареві, наколи даліше буде обставати за удержанем самовлади. Могло верховодам російського чиновництва здавати ся, що сучасне положенє Росії лише в буйній уяві князя Трубецького представляє ся так грізно, що всі ті прояви всіх верств суспільности в Росії, почавши від зборів представників земств, а скінчивши на робітничих і студентських демонстраціях, се лише штучно викликані і поверховні явища, а що справдешні верстви народні стоять непохитно за дотеперішньою самовладою. Коли справді так думали керманічі самовладної системи в Росії, то несподівана і небувала нігде пригода підчас йорданського походу в Петербурзі повинна би розяснити їм ту пропасть, над якою опинила ся Росія, наколи заздалегідь царська рука не запобіжить грізному лихови розумним вдоволенем сим оправданим домаганням, які день в день виходять з різних кругів населеня.

Бувало доси нераз, що підчас військових парад, при стріляню сліпими патронами, упала інколи куля местника, одначе доси не бувало, щоби на таких парадах, де давано сальви гарматні, упав острій набій, як се стало ся на Йордан в Петербурзі, так що не лише розторощено вікна в зимовій палаті царській і тим zagrożено жите царіці і царської семі, що приглядала ся з недалеких вікон йорданському походу, але й кільканайцять кроків перед царем упала куля з картачового набою. Сю подію намагають ся очевидно пояснювати яко недогляд, яко дрібний припадок, котрий зовсім не випровадив царя з рівноваги, нікого не злякав. Одначе нема найменшого сумніву, що се була нова пригадка звернена прямо на царську палату, на адресу самого царя, що наспіла крайна пора зірвати в Росії з самовладою, а завести конституційний лад. День 19. н. ст. січня буде неперечно записаний яко грізна пригода в історії царської зимової палати, хоч не кривавими буквами, як се було 17. лютого 1889, коли то вибух в тій палаті убив і покалічив багато людей. Тоді говорено про тайну змову, в котрій мали участь навіть двірські особи, а сей вибух був лише сумним вістоном страшного сумогляду: убійства бомбою в марці слідуячого року царя Олександра II.

Після сеї події слідувало у Росії за царя Олександра III. а відтак Миколая II. заострене грізної самовлади, а до чого се довело, бачили ми на всіх тих кривавих пригодах, між котрими найстрашнішим було неперечно справдешне розшматкованє головного представника сеї самовільної системи, Плевого.

Подія з 19. січня вправді не закінчила ся так страшно, як подія з 17. лютого 1889, одначе тепер виявило ся зовсім виразно, що слова кн. Трубецького не були пересадні, що і Росія і цар опинили ся перед

грізною небезпечністю. Нема дня, щоби не наспіла якась нова вість про конституційний рух в Росії, а всі ті прояви виразно показують, що всі верстви суспільности повстають проти дотеперішньої системи самовладної. Велика більшість російського дворянства заявила ся прихильною сему домаганю, збори земців, адвокатів, професорів, лікарів, природознавців, все те домагає ся конституції, щоби населенє через своїх виборних заступників мало участь в нагляді за судівництвом і державною управою, а до того всего прилучує ся ще у четвертий стан, робітники, почавши на великі розміри робітничу змову і безробітє.

Серед сих домагань стоїть цар на розпуті, не може рішити ся піти за радою кн. Святополка-Мирського, але й боїть ся єму сей час дати відпустку, дає одначе послух підшептам нещасливих духів, між иншими Победоносцева і в. к. Сергія, котрі наущують царя, щоби незмінно зберіг наслідвану по предках самовладну спадщину. Наколи уступить кн. Святополк-Мирський, тоді знати ме все населенє Росії, що всі надії на конституцію змарніли, що всі дармо сподівали ся соляшого проміня свободи і волі. Вправді хитрий Вітте намагає ся ще спасти верховладу иншим способом, що замість конституції висуває реформи, але пора безрадної хитрости вже минула, тут потреба рішучих діл, бо вже насуває ся грізна хмара революції, тим грізніша, що тут уже не нігілісти і анархісти виступають проти самовладної системи, а всі верстви російської суспільности, найльовяльнійші і найспокійнійші живла домагають ся рішучої зміни системи і не хотять вдоволити ся дрібненькими реформами крестьянськими або розширенем круга діяства земств лише участі в управі держави. Вся Росія вижидає отже чим скорше в тім напрямі рішучого слова з царської зимової палати, до котрої була звернена пригадка підчас йорданського походу.

Д О П И С ь.

Зі Станиславова.

Мвогоповажаний Пане Редакторе! Я ще ніколи не писав до Вашої газети, але захочений Вашим онодішнім зазивом, загадав спробувати. Як мов писанє полюбите, то ще нераз напишу, а як ні то на сеїм разі стане. Тількиж зараз на самім вступі мушу Вам заявити, що маю інакшу гадку про писанє дописів, як Ви. Бо Ви кажете: пишійте без „сосу“, а я противно: з „сосом“ та ще й з добрим. Бо, видите, сама суха печеня якось не йде, чогось млава, а з „сосом“, хочби й з будь-яким, то вже лучше смакує. Така вже людска натура. Головна річ при тім пильнувати, щоби „сос“ не був перепалений, або прикуревий. На те в моїх письмах я вже дам позір. Отже зачинаю, розуміє ся, від політики, бо у нас від чого иншого годі.

Як всюди так і в Станиславівщині резонєрів, критиків тьма-тьменна, але робітників дуже обмаль. Весь тягар праці спочиває на плечах кількох одиниць, а загал, зіхавши ся раз до року і вибравши організатора та делегатів на на-

родний зїзд, уважає свій обовязок за сповнений і більше нічого і пальцем не ткне. Навіть заступник повіта, посол, ніколи не скличе ніяких зборів, ані не складає посольських звітів. На те, мовляв, є політична організація: она най собі голову сушить і дбає, щоби політика йшла добре. Через те наш повіт політично не дуже сильний і певний і якби так при послідних доповняючих виборах до сойму наші противники були трохи більше гроша в курсе пустили, то станиславівський мандат був би напевно пропав. Минувшого року розвинули в нашій повіті сильний, організаційний рух Поляки. Они заложили десять читалень „Тов. осьвяти людовей“, до котрих майже кожної неділі і свята висилають відпоручників з відчитами. Зорганізували «влоєцьянського» Сокола в кількох селах і селянській кружок театральний в Деліві; устроїли три народові маніфестації в Станиславові при значній участі народа. Отворили, або відновили сім рілньничих Кулек і Звіонзек кулек рольнічих; оснували в Станиславові селянську бурсу та дві захоронки для малих дітей по селах. Справді гарні і значні добутки за так короткий час. А щож ми супротив того? Так, якби нічо! Кільканайцять довірочних зборів по селах, кілька відчитів і театральних вистав по читальнях, три нові читальні, пять сокільських гнізд, шість Січій, одна Захоронка в Квігвинні — от і весь наш дорібок в 1904 році. Тай то лиш з загального рахунку так випадає, а взявши подрібно, то ми в минулїм році не то що нічого не приобріли, а противно дуже багато втратили. А все з вини наших „патентованих спасителів“ радикалів. Як по инших повітах, так само і у нас видали они поклик, щоби всю роботу і організацію націонал-демократичну знищити, а на єї місце запровадити радикальну. І кинули ся межа нарид і з печуваною зайлостію стали агітувати против народовців і їх роботи. Якими дорогами ходили, яких аргументів ўживали, то годі про те в газеті писати, досить, що завдяки політичній малосвідомості селянської маси, осягнули по часті свою ціль, бо ослабили і спараліжували на який час роботу народовців. Ми, Станиславівці, мабуть одні-однієвські прийшли до такого дива, що в однім кінці села маємо: Читальню „Просьвіти“, крамницю і просьвітну касу та „Сокол“; на другім: „Січ“, січову крамницю і касу, поступову Читальню та Народну Спілку; по середній села: Читальню Общества Качковського з крамницею, а по деяких селах, то ще до того всего на загумєнках: Чичельню товариж. осьвяти людовей, скленік кулка рольнічего, влоєцьянські „Сокул“ і матечкі... рай тай годі!

Лиш допоможи Боже витримати нараз стілько добра, бо вислід з того такий: сварні, незгода, ворожнеча, навіть бійки та тяганина по судах, а за тим: апатія упадок, і цілковита прострація духа. Для приміру наведу село Викторів. Там ні народовецькі, ні радикальні товариства не усвіають — все розлетіло ся до чиста. І в тій громаді, котра до недавна була майже першою в повіті під зглядом громадянської організації, котра своїм хором і своїми Соколами пописувала ся на всенародних обходах в Станиславові, котра на кілька миль докола по всіх селах оживлювала всякі загальні збори читалень та всякий просьвітний і економічний рух, нині не можна в тій громаді відбутти в Читальні загальних зборів, бо не прайде навіть стілько людей, щоб було з кого вибрати виділ. Чи довго ще

таке безголове буде тревати, то годі вгадати. В Бозі надія, що небавом проявить ся, бо вже сам варід починає розуміти погубність такого стану і на передпосліднім, організаційнім зїзді однодушно осудив роботу радикалів за хрунівську і за вельми шкідливу. — Кошовий.

Збори мужів довіря буковинської Русі з дня 20. січня 1905.

Без великої агітації — пише «Буковина» — на саме письменно запрошене зібрало ся вчера в сали «Народного Дому» на поклик руских послів поверх шість сот селян і інтелігенції не лиш сьвітської але і духовної із усіх майже руских сіл Буковини. Годить ся тут згадати, що крім сьвітської рускої інтелігенції міської і провінціоноальної а головно учительства, явили ся також і сьвященники, а між ними одинайцять православних. Число, якого вже давно на рускім вічу не було. Збори отворив яко скликующий нараду віцемаршалок краєвий і посол, проф. др. Стефан Смаль-Стоцкий, подаючи програму зборів: 1) справозданє діяльности руского клубу соймового, 2) справозданє послів парламентарних і 3) обговоренє справи церковної буковинських Русинів, що дійшла вже до стадії, яка не дозволяє на дальше проволіканє.

Після сего вибрано через аклямацію до президії: головою зборів надсов. Володимира Ясеницького, заступниками прав. сов. директора краєв. шпиталю д-ра Володимира Филиповича і пароха з Прилипча о. Юрія Калинюга.

Діяльність руского клубу соймового реферував з питомою собі популярністю др. Стефан Смаль-Стоцкий, витаний із появою на бесідничім підвисненю грімкими оплесками. Послідні вибори завдяки центральному правительству а передовсім презид. краю кн. Гогенльоге — були першими свободними виборами. Кн. Гогенльоге, як лиш прибув до краю, побачив корінь лиха в тім, що волю народа при всяких виборах фальшують. Оттому зробив кінець кн. Гогенльоге. (Грімкі оплески).

Дальше малює бесідник усе зло, яке йшло з давних виборів, які робили всїлякі посїпаки, що забирали відтак у свої руки старостів, які мусїли їм віддячуватись за вчинені прислуги коштом прочого населеня. Послідні вибори ще всім в тямці. Вони дали нову репрезентацию, вибрану справді з волі народу, що горячо заходила ся около сповненя своїх обовязків. За чотири тижні соймової сесїї звершено те, чого не зроблено перше за 40 років. (Оплески).

Кандидуючи, проголошували вільнодумні послї свою програму і обіщували єї сповнити розуміє ся за шестилїтє, тимчасом те все сповнено вже в першій сесїї. (Славно). Що се стало ся можливим, треба як раз завдячувати тому, що Вільнодумний Союз чисячи (6 руских + 4 волоских + 7 нім. і жид.) разом 17 послів утворив в соїмі, в яком засїдає 31 послів, більшість, що могла переводити потрібні для народа закони.

Новий сойм розпочав свою діяльність від поправи краєвих фінансів, які находили ся в найгіршій станї. До сего доведе зміна права пропінацийного після проєкту д-ра Авр. Ончула. Концесїї перейдуть в управленє краю, що буде роздавати їх після поважної застанови. Із сего буде мати край 1 мїл. доходу, а рівночасно усунє ся покутні шинки, що до краю нївечать наше сільске населенє. Сей проєкт мабуть одержить цїсарську санкцію, а через те можна буде евентуальний дохід обернути на інші цілі, або на обниженє краєвих додатків.

Другим законом ухваленим в сїї сесїї, що одержить певно цїсарську санкцію — се основанє краєвого банку, що дав би населеню дешевий кредит на 4—4½ проц. Через те викоренить ся лихву, яку платять наші селяни в страшній висотї 100—200 проц., а також добудє ся гроша для Селянської Каси, щоб могла краще запомагати сільські Райфаєнки. Правда, у нас в краю є вже один великий «Банк поземельний» — та там ходить о користь дїдичів, а тут о поміч народови. Се й пояснює, чому дїдичї від 80 рр. аж до тепер не дали звершити ся сему дїлу. Колиб воно стало ся борше, булоб багато селян ура-

тованих від економічної руїни, але й тепер краєвий Банк принесе населеню не малі услуги. (Славно).

Не без ваги є зміна закона дорогового. Досї були гостинці під управою повітових комітетів дорогових, що побирали за адміністрацію великі гроші. Сам староста брав за провід у тім комітетї 600 зр., не числячи коштів подорожи і т. д. Отсїй господарці, яку піддержував давний сойм з огляду на потребу старостів при виборах, зробила кінець останна соймова сесїя, укривлюючи гостинці. Через те буде їхне удержанє, як вже тепер обчислено, коштувати о 48 тис. дешевше як перше. Друге не менше важне дїло се знесенє рогаток, що в першій лїнії доскулювали селянам. При ухвалюваню закону дорогового треба було зробити уступку місту Чернівцям, щоб не дати притоки до розбитя вільнодумної більшости. Їм рішено із 200 тисяч плачених титулом дорї відступати 170 тис. на удержанє 177 км. міських шляхів.

Відтак обговорив бесідник вже добре відому зміну виборчого закону і ухвалене уставу громадского, що через зрівнанє виборчих прав усіх громадян, через зміцненє контролі над громадскою господаркою введе зміну в дотеперішнім занепадї громад, якими коверзає двірник зглядно гурток сільських кулаків. Оттим то й пояснює ся ропїт і протести пявок громадских які на жалє знаходять послух у деяких темних селах. Дотично громадского уставу ухвалено ще, щоб двірник був письмений та знесено двірські обшари, оставляючи однак дїдичам 40% додатків на покритє своїх потреб.

Вкінці згадав ще про підвисненє учительської платні, яка наступить після санкції фінансового закону, отже зовсім не ляже тягарем на мужиках; того не бажать навіть самі учителї. В справах шкільних порішено ще, щоб павшалї виплачували прямо уряди податкові. Тут згадано лиш важїйші закони ухвалені на послїдній соймовій сесїї, бо загалом порішено їх 22. — Як видно вже з сего, всї обіщанки ми сповнили. Слова дотримали. (Слава! Слава! Честь Вам! Довготривалї оплески.) Розуміть ся, що всї ті закони потребують ще санкції, але як будуть правосильні, то народ буде мати власть у своїх руках. Тепер, коли народ буде сам дбати про себе, повинен настати красний лад. Треба тільки просьвіти і організації, щоб нові вибори не застали нас неприготованими, бо впадемо у ворожі руки, а в краю повинна — кінчив бесідник — ланувати воля народу!

Ту знялась така буря справді френетичних оплесків, що прямо приглушувала оклики «Славно», «Славно», «Честь Вам!» — і тревав сей ентузіязм довгу хвилину, після якої п. Іван Стрийский, нотар із Вашківців, поставив ось такі резолюції:

Мужї довіря руского народу на Буковинї, зібранї на зборах дня 20. с. р. в Чернівцях.

1) висказують рускому клубови буковинського сойму, головнож віцемаршалкови краю, др. Стефанови Смаль-Стоцкому, своє повне, необмеженє довірє і складають єму подяку за безкорисну, сьвідому цілі роботу в першій сесїї новозібраного сойму, роботу, що оглядно а успішно розтягала ся на всї інтереси руского народа (оплески).

2) Зібранї констатують із особливим вдволенєм, що рускі послї ішли все разом; із вдволенєм підносять вибрану руским соймовим клубом політичну тактику, яка довела до згуртованя всїх вільнодумних партій краю в однім союзї, котрому зібранї висказують за єго успішну роботу повне признає.

3) Зібранї витають радо перед усім ухваленим соймом закони: краєвий банк, фінансовий закон, регуляцію учительської платні, реформу соймових і громадских виборів, украєвленє дорїг та знесенє рогаток, а знаючи, як велике значїне малиб ті закони для руского народу і для цілого вільнодумного населеня краю, послї якого становлять нинї значну більшість соймову, колиб вони увїйшли в житє, звивають всї дотичні чинники в краю, у першій лїнії знаного зі своєї безпартійности та прихильности дєя народу, маршалка краєвого, Юрія бар. Василька і вільнодумних буковинських послів до ради державної, щоби поробили відповідні кро-

ки у правительствї, щоб воно припоручило до найвисшої санкції ухваленї буковинским соймом закон. (Резолюції ухвалено серед невганаючих оплесків).

(Кінець буде).

Меморїял російских Поляків.

(Кінець).

Меморїял гр. Ташкевича, представивши правно державне положенє Поляків в Королївствї і їх моральний настрїй, ось з якими висновками звертає ся до міністра внутрішних справ кн. Сьвятополка-Мирского:

„Польский варід під російским панованєм мусить свої правно-державні домаганя мірити екаленю услївій, від яких зависить єго бит і розвій в дусї історичних традицій, як і сьївчасних економічних і культуральних потреб Услївля, доконечні до забезпеченя такого биту і розвою, містять ся в двох категорїях правно-державних порук; одній загальній, управильняючїй інтереси всїх людей царства; другїй — місцевїй, відповідаючїй окремим потребам Поляків.

До першої категорїї належить рівність перед лицем права всїх підданих в державї, отже знесенє всїх вїйскових прав і принисїв против Поляків.

Єство і обсяг заборук другої категорїї, відповїдаючих окремим потребам польского народа найшли виразну відбитку в законодатних актах царів Александра I, Николая I і Александра II. Конституция надана Королївству царем Александром I в р. 1815, поручала особливцу опіку для римо-католицкої релїїї, виключно польский язык у всїх публичних інституциях, перениманє Поляками всїх становиск публичної служби, найширшу автономію, репрезентацийне правительство і народове вїйско. Після польско-російської вїйни 1830—1831 р. цар Николай I конституцию свого попередника заступив органічним статутом з р. 1832, удержуючим засадничї поруки давїйші, з вїйскою вїйска і репрезентацийного сойму. А хотїй органічний статут, вправді оповїщений в „Дневнику прав Польского Королївства“, не був прецінь виконаний в цілости, то однак єго головні основи по трицяти лїтах знов повторали ся в реформах, заведених з волї цара Александра II, в силу указа з д. 14/26. марца 1861 р. і пізїйших законів з р. 1862, причїм сї закони надали також населеню права місцевої самоуправи, незнанї статутови з р. 1832.

Повисїні законодатні акти є зі сторони монархів виразною проявою змагань доситьчинити дійсним потребам польского народа. А з ряду заборук, сформулованих в сих актах, а часово цофнених по подїях 1863 р., найнеобхїдїйші потреби Поляків в теперїшній добї чинять доконечним приверненє властивих правно-державних норм, передовсім в слїдуючїм обсягу:

1) Приверненє польской мови як викладової в назших школах, в середних і висних наукових заведенях; приверненє сєї мови в судївництвї і краєвїй адміністрації та у всїх урядах і інституциях.

2) Перениманє Поляками всїх становиск публичної служби, правительственной і суспільної.

3) Самоуправа в сїльских і міських округах, з участію в нїї всїх верств населеня, як також признає громади основною одиницею самоуправи.

4) Запевненє греко-унїятам свободи віроісповїданя: приверненя повних прав Церкві римо-католицкій у внутрішнім зарядї і у відносинах до Голови Церкви, як також приверненє римо-католицкої духовної академії в Варшавї, знесеної в р. 1867.

Страїк в Петербурзі.

На улицях Петербурга поляла ся кров робїтників. Великий страїк обяв, як кажуть, 120 тисяч робїтників всїяких заводів. Богато фабрик і всї друкарні в Петербурзі перервали роботу. Через цілу недїлю кільканайцятьтисячна товпа робїтників, кількома великими громадами, намагала ся дістатись перед Зимову палату, щоби устроїти демонстрацію і зазначити перед лицем царя свої жаданя реформ.

Одним з провідників робітників є православний священник Гапон, як кажуть, Українець, родом з Полтави. Він з хрестом в руці вів робітників перед Зимову палату, взявши з собою, щоб не уживало оружя проти своїх братів-робітників, що в мирнім намірі ідуть перед лице царя. О. Гапон видав також в суботу сліду-ючу відозву до царя: «Владико! Не прикладай віри до сего, що Тобі про положене говорять Твої міністри, але з повним довірем зверни ся до народа, який завтра о год. 2. по полудни явить ся перед Зимовою палатою, щоб пред-ставити Тобі свою нужду. Коли Ти, Царю, зня-тий обавсю, не ставиш ся завтра перед населе-нем, то вірнеш моральну звязь, яка лучить Тебе з народом і зникне довіре до Тебе, бо межі Тобою а народом поплине кров невинних. Тому благаю Тебе, яви ся завтра перед народом і сильним духом прийми нашу підданчу адресу. Я і чесні мої товариші-робітники поручаємо не-тикальність Твої особи».

Але вже о год. 10. рано 15.000-чва товпа робітників з путилівських заводів рушила до се-редини міста. Дві сотні козаків заступило їм дорогу, але не здержали людекої філії. Тоді ужили сліпих набоїв. По кількох сальвах товпа вчасти розбігла ся на лід Неви, а козаки на-гайками розігнали решту. О год. 12. в полудне зібрали ся робітники на Василівськм Острові. По промові одного з робітників, який ззивав, щоб поводити ся зовсім мирно, товпа рушила перед зимову палату. На мості здержали їх ко-заки. Робітники ззивали вояків, щоб не стрі-ляли до них і дійсно, деякі спустили карабіни, однак білим оружжєм почали відшпирати товпу і поранили багато осіб. Товпа перейшла через лід і вібрала ся на петербургськм боці. Коло троїцького мосту прийшло знов до стрічі з вій-ском, яке ужило білого оружжя і багато людей поранило. О год. 2.30 по полудни на площі Су-ворова знов війско стріляло сліпими сальвами, а попри се було нагайками і білим оружжєм. Ро-бітники в перших рядах падали на коліна, про-сячи козаків, щоб допустили їх до царя. На-стрій робітників спокійний, але пригноблений. Мимо побоїв і сальв товпа перла ся наперед до зимової палати. Коло год. 4. прийшло перед площею зимової палати до острої перепалки, в якій, як кажуть, 150 осіб стало убитих, а багато ранних. Інші донесеня подають число трунів на 200, 400 800 і понад тисячу. О. Гапон має бути також ранений.

Для перешкодження атакам кавалерії, робі-тники стали перетягати дроти наперек улиць і будували барикади. Очевидно товпу осмілило се, що війско стріляло сліпими патронами, — після австрійського, військового регуляміну се бу-лоб неможливе. Те нерішуче виступленє військо-вої сили стало причиною, що число жертв в пририванню до розмірів і революційного ха-рактеру страйку, видаєсь невеликим. Петербур-ске горожанство зі страхом слідить розвій по-дій, особливо жиди боять ся, щоб товпа не звернула ся против них і не почала рабувати.

Н О В И Н К И.

— Календар. В вівторок: руско-кат. Теодо-зия препод.; римо-кат. Тимотея. — В середу: руско кат. Татяни; римо-кат. Навер св. Павла.

— С. Ексц. Митрополит Шептицький виїхав на кілька днів до Відня.

— Читальня „Просвіти“ на Жовківськм перед-містю відбула 22. с. м. другі загальні збори. Збори відкрив о. Мохнацький, сотрудник від цер-кви св. Параскевії. В малій кімнаті зібрала ся третина всіх членів, яких числить ся читальня 133. Звіт з діяльності сеї ледви рік ествуючої читальні, а найстаршої з помежи передміських читалень, виказав немалу рухливість єї. І дійсно, минулого року дуже часто було чути, що ось ся читальня устроює концерт, то фестин з вла-сним хором, або спомагає своїм хором інші то-вариства. Найлучшим доказом животности і по-треби сеї вартівні на Жовківськм передмістю була вчерашня оживлена дискусія, в якій всі без різниці вказували на брак людей в робітничої веретви, для яких головно заложено сю читаль-ню. П. Трильовський, столяр, брат звісного адво-ката, ззивав всіх до праці спільної, обіцяв роз-винути акцію між робітниками і привести їх до читальні не кількох, але кілька десятків. Позаяк в часі року видлі стонив ся до двох членів, то

тим більша заслуга сих обох, що удержали чи-тально аж до послідної хвилі, а притім навіть провадили курс для аналіфабетів. Члени самі оказали рідку жертволюбивість, бо кождий, що міг, жертвував, то книжку, то часонись, то виви-ску на читальню. Новий видлі вибрано такий: о. Мохнацький, пп. Боцюрко, Крит, Равлюк, Три-льовський, а заступниками виділових стали пп. Панас і Строцький. Новий видлі складає ся з лю-дей, які дуже ревно і горячо промовляли в ко-ристь читальні, тож є надія, що ся читальня стягне всіх Русинів Жовківського передмістя в своїй хаті і стане на висоті свого культурного завдання.

— II фестин львівського „Сокола“ на „Морськм Оці“ відбуде ся в неділю дня 29. с. м. о 3. год. по полудни при музиці. Вступ знижений на 40 с. для молодіжи і приглядаючих ся 30 с. Лижви визичає заряд ставу за 40 с. В програму вйдуть по можности товариські забави, а вечером похід при бенгальськм світлі і похід з лямпіонами. Став буде пристроєний зеленим і фаями.

— 3 драм. тов-а ім. І. Котляревського. Позаяк загальні збори членів товариства не могли від-бути ся дня 21. с. м. задля браку комплекту, скликує ся отсім по раз другий загальні збори в суботу дня 28. січня 1905 о 4. год. по полудни в комнатах товариства „Академічна Громада“, Ринок ч. 10, I пов. з таким порядком: 1) Отво-рене зборів і відчитанє протоколу попередних зборів. 2) Іменованє почесних членів. 3) Звіт уступаючого виділу. 4) Вибір нового виділу. 5) Внесеня і запитаня. Видлі подаючи се до відо-мості усіх своїх членів, просить їх о як найчи-сленнійшу участь, аби не потребував скликувати третій раз загальних зборів і пригадає на по-станову 26. §. нашого статута, що до важности рішень треба особистої присутности 30 членів. За Видлі: П. Огомовський, голова. Ів. Боднар, се-кретар.

— 3 Бучача доносять нам: Заходом товари-ства „Руска Бесіда“ в Бучачі відбуде ся в не-ділю дня 5. лютого вечер з танцями. Стрій для пань вечерковий або народний, для панів бале-вий. Білети по 2 К від особи. Вступ лише за запрошенем. Початок о 9. год. вечером. Запро-шеня вже розіслані. Наколиб хто через похибку або наслідком неточної адреси запрошеня не одержав, зволить ласкаво звернутись до секре-таря товариства Льва Балицького. — Видлі.

— В справі вечерка з танцями Руского Касина в Стрию маємо честь повідомити всіх Вп., що одержали запрошенє і що єго не одержали, а схотять о него постарати ся в день вечерку при касі, що до запрошенє і дотеперішних оголо-шенє в часописях вкрала ся омибка що до дня вечерка, імено вечерок сей відбуде ся не в середу дня 1. лютого, але в неділю дня 5. лютого с. р. — Комітет.

— 3 Вашковець н. Чер. Товариство „Руска Бесіда“ в Вашківцях н. Чер. устроює в суботу дня 4. лютого, в касиновій салі вечерниці з танцями. Стрій народний або візятвий. Вступ від особи 2 К. Білет родинний до 3 осіб 5 К. Музика глиницька Алека Парацука. Початок точно о год. 8. вечером. Хто через необережність не одержав би запрошеня, зволить зголоситись до писаря тов-а п. Івана Герасимовича, учителя в Вашківцях н. Чер.

— Іменованя. Міністер іменував старших комі-сарів Генр. Сімкевича і Юл. Бронарского та міні-стеріяльського віцесекретаря Жигм. Целенкого старостами, комісаря д-ра Лецьковського секретарем намісництва, а комісарів Мих. Табо, Жигм. Руднацького і Тад. Вжесновського старшими комі-сарями.

— Додаткова іматрикуляція студентів львів-ського університету відбуде ся завтра вівторок о 12. год. в полудне в університетській авлі.

— Стация Дора. В постановях що до управнєнь відправа дотепер для руху особового, надачі пакунків в дорожі доплати, обмеженої видачі пакунків подорожних, як також обмеженої на-дачі і видачі дрібного товару, отвореного пере-станку „Дора“ на шляху Станіславів-Вороненка, зайшли від 1. січня 1905 отсі зміни: 1) Дотеперішне обмеженє, що для Дори призначений дрібний товар лишень на стациях положених в Галичині і Буковині може бути надаваний, зносить ся. — II. Надача пакунків подорожних за видаванем посвідченє пакункових може від-буватись з отсими обмеженями: а) Вага пооди-ноких пакунків подорожних не може вносити більше як 50 кгр. а посилка пакунку подорож-ного складаюча ся з більшої скількости пакун-ків не може перевиспати ваги 100 кгр. — б) Пряма відправа може наступити лиш до отсих етацій: 1) до всіх стаций і перестанків в Гали-чині і Буковині виключенем стаций залізниць льокальних знаходячих ся під управою ц. к. зе-лізниць державних (мядя однак наступуючу 2 точку). — 2) До стаций залізниць льокальної Делятин-Коломия-Стефанівка-(Заліщики). 3) До стаций Земір і Керешмезе кор. угорських зе-лізниць державних. в) Для наших стаций при-значені пакки подорожні можна приймати і від-правляти лиш до стаций переходової з дотичної залізниць льокальної або залізниць чужої. — III.

Видача пакунку подорожного в Дорі буде відбу-ватись з обмеженем, що вага посилки пакунків обнятих посвідченем пакунковим не буде пере-виспати ваги 100 кгр. і що посилка таких па-кунків подорожних котрих би вага після по-свідченя пакункового переступила вагу 100 кгр. буде ся вести до найблизше положеної стаций урядженої для необмеженого руху пакункового і там видана зістане.

Ц. к. Дирекция залізниць держ.

— Важне судове ореченє. У адміністраційнім трибуналі запало оноді рішенє важне для всіх громад в виїмком тих, що мають свій власний статут. Ходило тут о те, чи громада має право продовжити пору, у якій має ся замикати го-стиниці, шинки а зглядно й каварні. Доси ро-били се громади на власну руку. Аж ось одер-жала ческа громада Брук від свого староства в Дукс ореченє, що продовжуване години, в якій названі заведеня треба замикати а також до-гляд над сею справою належить виключно до компетенції політичних урядів. Рекурси громади проти сего обіжника староства не довели нічо, так само і адміністраційний трибунал не при-хилив ся до жалоби громади, яку розбирало 14. с. м. Отже право те входить тільки в компетен-цію урядів політичних. Колиб навіть староство до сего яку громаду делегувало — то се компетенції зовсім не змінює.

— Дрібні вісти. Дефравданта Бертайого, який украв в Реді з каси купецкого банку 300.000 К, сіймано в Царгороді і найдено при нїм ще 90.000 К.—З Ярославля доносять, що цілий 13. полк гузарів виїхав на Угорщину вівзаний теле-графічно на „вибори“. Поїздів доставлено зі Львова. Два полки піхоти ч. 89. і 10. приготова-ні в кождій хвилі виїхати на Угорщину. — В Чернівцях помер 14-літний ученик Зигфрид Гот-ліб з Яє наслідком нещасливого упадку при гімнастиці, причім потрає собі мозок. — У Відні померла мати б. президента міністрів д-ра Кер-бера. в 83. році жита.

Всячина.

— Темнота. «Позор» доносить, що між угор-ськими Словаками удержує ся чутка, що бл. п. архієпископ Рудольф ще живє. Сею нагодою хіснють ся обманці і в різних кутах Словачини обманюють темних мужиків. В Волоскій Дуброві вприсив ся оноді на ніч якийсь панок до селя-нина Грегора і при вечері представив ся госпо-дарям яко архієпископ Рудольф. Говорив, що в маю с. р. засяде на престолі, але до того часу потребує на удержанє 140 злр. Наївні селяни тихдем позичили ще тої самої ночі 100 злр., доложили своїх 40 і передали маятєви, який другого дня впроваз с села, обіцяючи при від-ході, що за кілька місяців прише Грегорови 14.000 злр. Селяни не витримали, аби своїм гостем не похвалити ся перед сусідами і тоді справа виїшла на яву, але за маятєви слух пропав.

— Буря на Чорнім морі. З Царгорода доно-сять, що на Чорнім морі паліла в послідних днях грізна буря зловж геракліньского побере-жа. Буря загомила около 40 кораблів, барк і ча-йок, а між иншими пішов на дно пароход ав-стрійського Льюйда „Каліпсо“, якого залога складала ся з 34 осіб.

— Многоженство у мормонів. З процесу су-дового, який тепер веде ся в Вашингтоні, вия-вило ся, що майже всі мормони мають по кіль-ка жінок, а одея їх пастир має девять жінок і сорок п'ять дітей. Многоженство є в Сполуче-них Державах заборонене і мабуть будуть ви-новники покарані. Як звісно, секта мормонів пронагує многоженство і має много прихильни-ків. Секта єя є сильно zorganizована, щось на спосіб „Вільних Мулярів“, а зрадникам тої секти грозить скритоубійча смерть.

— Мільонери. Найбогатшими людьми на світі є: А. Белт в Лондоні має 2.500 мільонів корон, П. Рабінзон в Лондоні 2.000 міль. кор., І. Раке-фелер в Новім Йорці 1.250 міль. кор., В. Астор в Лондоні 1.000 міль. кор., А. Карнегі в Н. Йорці 625 м. к., В. Вандербілт в Н. Йорці 500 м. к., В. Ракефелер в Н. Йорці 500. м. к., І. Астор в Н. Йорці 375 м. к. лорд Ротшільд в Лондоні 375 м. к., кн. Вестмінстер в Лондоні 375 м. к., І. Морган в Н. Йорці 375 м. к., лорд Іві в Дубли-ні 350 м. к., Ів. Кузіно в Чілі 350 м. к., барон А. Ротшільд в Парижі 350 м. м., М. Гайне в Пари-жі 350 м. к., бар. Н. Ротшільд у Відні 350 м. к., архієп. Фридрих 350 м. к., Юр. Тулд в Н. Йорці 350 м. к., Я. Гіль в Н. Йорці 350 м. к., п-ні Грін в Н. Йорці 275 м. к., Як Сміт в Н. Йор-ці 250 м. к., Г. Гевемаєр в Н. Йорці 250 м. к., Ів-Сміт в Мексці 225 м. к., К. Спрекель в С. Франціско 200. м. к., архієп. Кон 200 м. к. і Р. Сейдж в Н. Йорці 125 мільонів корон. Вчисле-них ту 26 мільонерів має разом 15.200.000.000 К.

Посмертні оповістки.

— Юлія з Зарицьких Застирцева, вдова по сьвя-щеннику, упокоїла ся дня 19. с. м. в Бережанах. В. і. п.!

Телеграми

з дня 23. січня.

Петербург. Урядовий «Правіт. Вєстнік» доносить: До 8. год. вечером вчерашнього дня число убитих виносило 76, а ранених було 233. Межи убитими є один ревіровий, а між раненими по одному з ревірових, поліціантів і жандармів. На нині заряджено ті самі средства осторожно-сти, що на вчера.

Берлин. Berl. Tagblatt пише, що військовою акцією в Перербурзі кермував вчера вел. кн. Володимир.

Петербург. Амбасадори чужих держав зажадали в суботу обезпеченя на случай розрухів. Російське правительство уважало те жаданє за зневагу, але вкінци поставило військові сторожі коло будинків амбасад.

Париж. Президент Любе поручив Рувієрови зложити невий міністеряльний кабинет. Склад кабінету має бути ось який: Рувіє президентя і фінанси, Етієн внутрішні справи, Делькає заграничні справи, Берто війна, Томсон маринарка, Тоанкар просьвіта, Діні публичні роботи, Ріо рільництво, Бієнвені-Мартін колонії.

Відень. Від вчера о півночи уривають ся всякі вісти з Петербурга. Се може бути ознакою, що в Петербурзі стали ся якісь незвичайні події (або перерванє телеграфічних дротів — Ред.).

Конкурс.

Головний Виділ Товариства «Просьвіта» у Львові розписує отсим конкурсе на стипендійну запомогу імени Тараса Шевченка на рік 1905 в квоті 200 К.

I. О сю запомогу стипендійну можуть убігати ся передовсім убогі талановиті літерати і артисти рускої народности, як також убога талановита, молодіж рускої народности, що по укінченю шкіль виспих віддає ся спеціальним студиям науковим.

II. Отсю запомогу стипендійну буде надавати Головний Виділ Товариства «Просьвіта» і виплачувати в двох піврічних ратах по 100 К.

III. Поданя о наданє сеї стипендійної запомоги належить вносити разом з вказаними прилогами до головного Виділу Товариства «Просьвіта» у Львові (Ривок ч. 10) найдалше до 15. лютого 1905.

Вкінци примічає ся, що конкурсе сей оголошує ся по раз другий з причини похибок в першій конкурсї, а поданя внесенє в перший конкурсе суть важні для нинішнього конкурсу.

У Львові, дня 10. січня 1905.

За Головний Виділ Товариства «Просьвіта»:
Юліян Романчук голова.
Іван Яримович секретар.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні
поряднує у внутрішних недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

Colosseum

в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.
від 16. до 31. січня 1904.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлено в неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером, Що п'ятницї High-Life представлено. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленим білетом на фотелі, ложі і I-рядні крісла можна їхати даром на представленє омнібусами Колосею, які ждуть коло Віденської каварні.

Радикальна і певна поміч на пропуклини без операції.

М. Фрайліх

123(4-4)

ц. к. патентований спеціаліст бандажів на пропуклини, у Львові, ул. Городецька ч. 35.
На жаданє висилає брошурки даром і франко.

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного життя
виходить кожного 5. і 20. в місяци в обемі 2 до 3 аркушів друку. Передплата на цілий рік виносить 12 К. — Число друге появить ся 20 с. м. і буде вислане лише тим, що надішлють передплату.
Адрес адміністрації: Львів, Бляхарска ч. 8.

Читайте!

Читайте!

Пове виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
коштує лише 2 корони!

Товариство «Просьвіта» бажаючи, щоб в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. «ПОЕЗИИ Т. ШЕВЧЕНКА». Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опушту. Висилає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: КАНЦЕЛЯРИЯ «ПРОСЬВИТИ» у ЛЬВОВІ (Ривок ч. 10.).

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1. мая 1904.

(Приїзд і відїзд поданий після середно-європейского часу).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець)	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець)
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:20	до Іцкан, Яс, Букарешту, Жидачева, Потутор, Керезмезе, Чорткова (від 1/2—3/4), Сучави
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делятина (чер. Коломию 1/2—3/4 вкл. в нед. і сьвята), Керезмезе (1/2—3/4 вкл.)	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Гусятина, Чорткова
7:30	з Рави рускої, Сокала	6:45	до Лавочного, Пешту, Дрогобича, Борислава
7:40	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:50	до Яворова
7:45	з Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Любачева, Самбора, Закопаного
8:00	з Самбора, Хирова	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Ясла, Осьвенціма
8:10	з Станиславова, Жидачева, Потутор	9:10	до Лавочного, Хирова, Калуша, Ходорова
8:20	з Яворова	9:25	до Самбора, Хирова
8:55	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного через Краків, Мезеляборча, Пешту	10:35	до Тернополя, Потутор
10:02	з Стрия, Борислава	10:45	до Черновець, Делятина, Заліщик, Новоселиці
10:20	з Рашева, Любачева	10:50	до Белци, Сокала, Любачева
11:25	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	1:55	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятина
1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	2:45	посп. Іцкан, Яс, Букарешту, Потутор, Калуша, Жидачева, Чорткова, Вижиці, Керезмезе
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча, Риманова, Івонича, Сянока, Хирова	2:55	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Закопаного
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіцмана, Новоселиці (через Жучку), Вижиці	3:05	до Стрия, Хирова, Борислава, Тухлі (від 1/2—3/4 вкл.), Сколього (1/2—3/4 вкл.), Ходорова, Калуша
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Козови	3:30	до Рашева, Любачева, Хирова
4:35	з Стрия, Хирова, Тухлі (1/2—3/4 вкл.), Сколього (1/2—3/4 вкл.)	3:40	до Самбора, Хирова
4:45	з Яворова	5:48	до Яворова
5:03	з Сокала, Белци, Любачева	5:55	до Коломиї, Жидачева
5:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Грималова, Потутор, Заліщик, Гусятина, Івани пустого, Скали, Копичинців	6:20	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Карльсбаду, Хирова, Пешту, Н. Санча
5:40	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Осьвенціма	6:40	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:50	з Іцкан, Жидачева, Новоселиці і Сучави	7:05	до Рави рускої, Сокала
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
9:10	з Іцкан, Букарешту, Чорткова, Потутор, Жидачева (1/2—3/4 вкл.), Гусятина, Керезмезе, Калуша	10:05	до Перемишля (1/2—3/4 вкл.), Хирова, Н. Загір'я
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Бродова, Варшави, Праги, Осьвенціма, Хирова	10:42	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
10:00	з Самбора, Хирова, Ясла, Ясла	10:55	до Кракова, Відня, Бродова, Праги
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Скали, Івани пустого, Гусятина	11:00	до Підволочиск, Бродів, Копичинець, Грималова
10:40	з Лавочного, Пешту, Хирова, Калуша, Борислава	11:05	до Стрия
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	11:10	до Рави рускої, Любачева (що неділі)
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного, Н. Санча
3:25	з Тернополя, Бірок великих, Грималова	2:51	посп. до Іцкан, Яс, Букарешту, Чорткова, Керезмезе (від 1/2—3/4 вкл.), Сучави, Кіцмана
	на дворець „Підзамче“	4:10	до Кракова, Відня, Бродова, Берліна, Праги, Пешту, Самбора, Яснока, Осьвенціма
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ і Бродів		з двірця „Підзамче“
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Чорткова	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Копичинець, Гусятина, Чорткова
5:06	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Потутор, Івани пустого, Скали, Гусятина, Бродів, Грималова	10:52	до Тернополя, Потутор
10:02	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Івани пустого, Скали, Гусятина	2:09	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Копичинець, Гусятина, Грималова, Скали, Івани пуст.
3:04	з Тернополя, Бірок великих, Грималова	9:21	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
	ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.	11:24	до Підволочиск, Бродів, Копичинець, Заліщик, Івани пустого, Скали, Гусятина, Грималова.

Приходять на головний дворець:

з Брухович 6:42, 7:30 рано, 11:45 передполуд. 3:00, 4:30 і 5:03 пополуни, 7:54 і 8:59 вечером, (до 11/9 вкл.)
з Янова 8:20 рано, 1:16, 4:45 попол., 9:25 вечером (від 1/2 до 3/4 вкл.), 10:10 вечером (від 1/2 до 3/4 вкл. в неділі і сьвята).
зі Ширця 9:35 вечер, (1:6 до 11/9 вкл. в неділі і сьвята).
з Любіня вел. 11:35 вечером (від 1/2 до 11/9 вкл. що неділі і сьвята).

ЗАМІТКА: Час середно-європейский рижить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12. год. 36 мин. часу львівского. — Нічні години від 6. вечер до 4:59 рано об'єднано рамками. — В місті продає білети звичайні агенція часописий Й. Ст. Соколовского пасаж Гавсманна 9, від 7. рано до 8. вечером. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцьких м. 5.) удаєне поясненє в справах залізничих, продає білети всякого рода і розклади їади, в годинах урядових від 8. рано до 3. пополуни, а в неділі і сьвята від 9. рано до 12. в полудне.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

з купує і продає

вєякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшим курсі денним не числячи ніякої провізії.